



# Tieliikennelain kokonaisuudistus

Varsinais-Suomen liikenneturvallisuusseminaari

Juha Valtonen, 28.3.2019

# Tieliikennelaki 729/2018 (10.8.2018)

## 194 § Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä **kesäkuuta 2020**.

## 195 § Siirtymäsäännökset:

**Sulkuviiva** (keltaisesta valkoiseksi) kolmen vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

**Pyörätien jatkeen tiemerkintä** kahden vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Nykyisen mukaisia liikennemerkkejä saa käyttää 10 vuoden ajan, paitsi liikennemerkkit ”polkupyörällä ja mopolla ajo kielletty” sekä ”jalankulku sekä polkupyörällä ja mopolla ajo kielletty” on otettava käyttöön tämän lain voimaan tullessa. (merkin ”sisältö” muuttuu)



Tieliikenneasetuksessa säädettyjä **tiemerkintöjä** saa käyttää seitsemän vuoden ajan tämän lain voimaantulosta.

....

Lausuma: ”Vaikka laissa säädetään suhteellisen pitkistä siirtymäajoista ja muutoksesta (sulkuviivan väri keltaisesta valkoiseksi) aiheutuu tienpitäjälle kustannuksia, valiokunta pitää tärkeänä, että muutos toteutetaan suhteellisen nopeassa aikataulussa muun muassa yhtenäisyyden säilyttämiseksi.”

# Asetukset lain tasolle (Perustuslaki 80 §)

Tieliikennelaki  
3.4.1981/267  
Voimaan 1.4.1982

Tieliikenneasetus 182/1982  
"Käyttöasetus" 1257/1992  
11 muuta asetusta tai lm:n  
pääöstä



HE 180/2017  
LiV-mietintö  
LaV-lausunto  
PeV-lausunto

Tieliikennelaki  
10.8.2018/729  
Voimaan 1.6.2020

• + 13 muuta lakimuutosta

Valtuuksia Trafi/LiVi:n määräysten  
ja VN asetusten antamiseen

# Seitsemän lukua, 195 §, 8 liitettä

**Yleiset säännökset (1 – 2 §)**

**Tieliikenteen periaatteet (3 – 7 §)**

**Liikennesäännöt (8 – 64 §)**

*Yleiset säännöt*

*Jalan kulkeminen*

*Ajoneuvolla ajaminen*

*Moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettaminen moottoritiellä ja moottoriliikennetiellä*

*Raitiovaunun kuljettaminen*

**Liikenteenohjaus (65 – 87 §)**

*Liikenteenohjaajat*

*Liikenteenvalvojan merkit*

*Liikenteenohjauslaitteet*

**Ajoneuvon käyttäminen (88 – 159 §)**

**Liikenne rikkomus ja liikennevirhemaksu (160 – 180 §)**

**Erinäiset säännökset (181 – 195 §)**

**+ Säädosliite:** *Liikenteen valvojan käsimerkit, Liikennevalot, Liikennemerkit, Tiemerkinntät, Ajoneuvokohtaiset nopeusrajoitukset, Massat ja mitat*



# Yleiset säännökset (1 – 2 §)

Uusia tai muutettuja määritelmiä 2 §:

*Tässä laissa tarkoitetaan:*

...

2) **tienkäyttäjällä** jokaista, joka **on tiellä taikka kuljettaa** sillä olevaa ajoneuvoa tai raitiovaunua;

...

13) **risteyksellä** samassa tasossa olevaa teiden risteämää, liittymää tai haarautumaa mukaan luettuina tällaisten risteämien, liittymien tai haarautumien muodostamat alueet;

14) **tasoristeyksellä** liikennemerkillä merkittyä samassa tasossa olevaa tien ja erillisen rautatien tai raitiotien risteämää;

15) **liikenneympyrällä** liikennemerkeillä osoitettua kahden tai useamman risteyksen muodostamaa kokonaisuutta;

...

21) ajoneuvolla ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitettua maalla kulkevaa laitetta, joka ei kulje kiskoilla;

22) raitiovaunulla kiskoilla kulkevaa pakko-ohjattua laitetta, joka liikennöi raitiorataverkolla;

# Tieliikenteen periaatteet (3 – 7 §)

*Liikenteen säännöt ja periaatteet ovat molemmat voimassa olevaa oikeusjärjestelmää, ne ovat kutienkin luonteeltaan erilaisia. Periaatteet toimivat liikennesääntöjen apuna oikeudellisessa ratkaisutoiminnassa. Ne voivat ohjata sisällöllisesti liikennesääntöjen tulkintaa tai täydentää sääntöjä. Periaate voi myös yksinomaan olla ratkaisun perusta, etenkin jos lainsäädännössä on aukko. Periaatteista voidaan myös hakea kohtuullisuutta, jos säännönmukainen ratkaisu muuten johtaisi kohtuuttomaan seuraamukseen. [HE 180/2017]*

## **3 § Tienkäyttäjän yleiset velvollisuudet**

**Vaaran ja vahingon välttämiseksi tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta.**

**Liikennettä ei saa tarpeettomasti estää eikä haitata. Ajoneuvoa ei saa ajaa aiheettoman hitaasti eikä tarpeettomasti äkkiä jarruttamalla.** [Yleinen varovaisuusperiaate – lähes kuten aiemmin 3 §]

**Uutta:**

## **4 § Tienkäyttäjän ennakoitivelvollisuus**

**Tienkäyttäjän on ennakoitava toisten tienkäyttäjien toimintaa vaaran ja vahingon välttämiseksi ja sovitettava oma toimintansa sen mukaisesti sujuvan ja turvallisen liikenteen edistämiseksi**

# Tieliikenteen periaatteet (3 – 7 §)

## **5 § Turvallinen ajoneuvon ja raitiovaunun kuljettaminen**

**Ajoneuvon ja raitiovaunun nopeus ja etäisyys toiseen tienkäyttäjään on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet. Ajoneuvo ja raitiovaunu on kyettävä hallitsemaan kaikissa liikennetilanteissa.**

**Ajoneuvo ja raitiovaunu on voitava pysäyttää edessä olevan tien näkyvällä osalla ja kaikissa ennalta arvattavissa tilanteissa.** [Vrt TLL-81 23 § Tilannenopeus]

## **6 § Ajoneuvon käyttäminen**

**Moottorikäyttöistä ajoneuvoa on käsiteltävä siten, ettei sen moottorista tai muusta laitteesta aiheudu kohtuutonta melua, ilman pilaantumista tai muuta haittaa ajoneuvossa matkustavalle, muulle tienkäyttäjälle eikä ympäristölle.**

**Ajoneuvo ja raitiovaunu on kuormattava siten, ettei kuorma voi vaarantaa henkilöä, vahingoittaa omaisuutta, laahata maata, pudota tielle, pölytä häiritsevästi tai aiheuttaa muuta siihen verrattavaa haittaa eikä synnyttää tarpeetonta melua.**

[Vrt. TLL-81 86 § Tilannenopeus; TLL81-87 § Ajoneuvon mitat, massat ja kuormaaminen, 1 mom.]

# Tieliikenteen periaatteet (3 – 7 §)

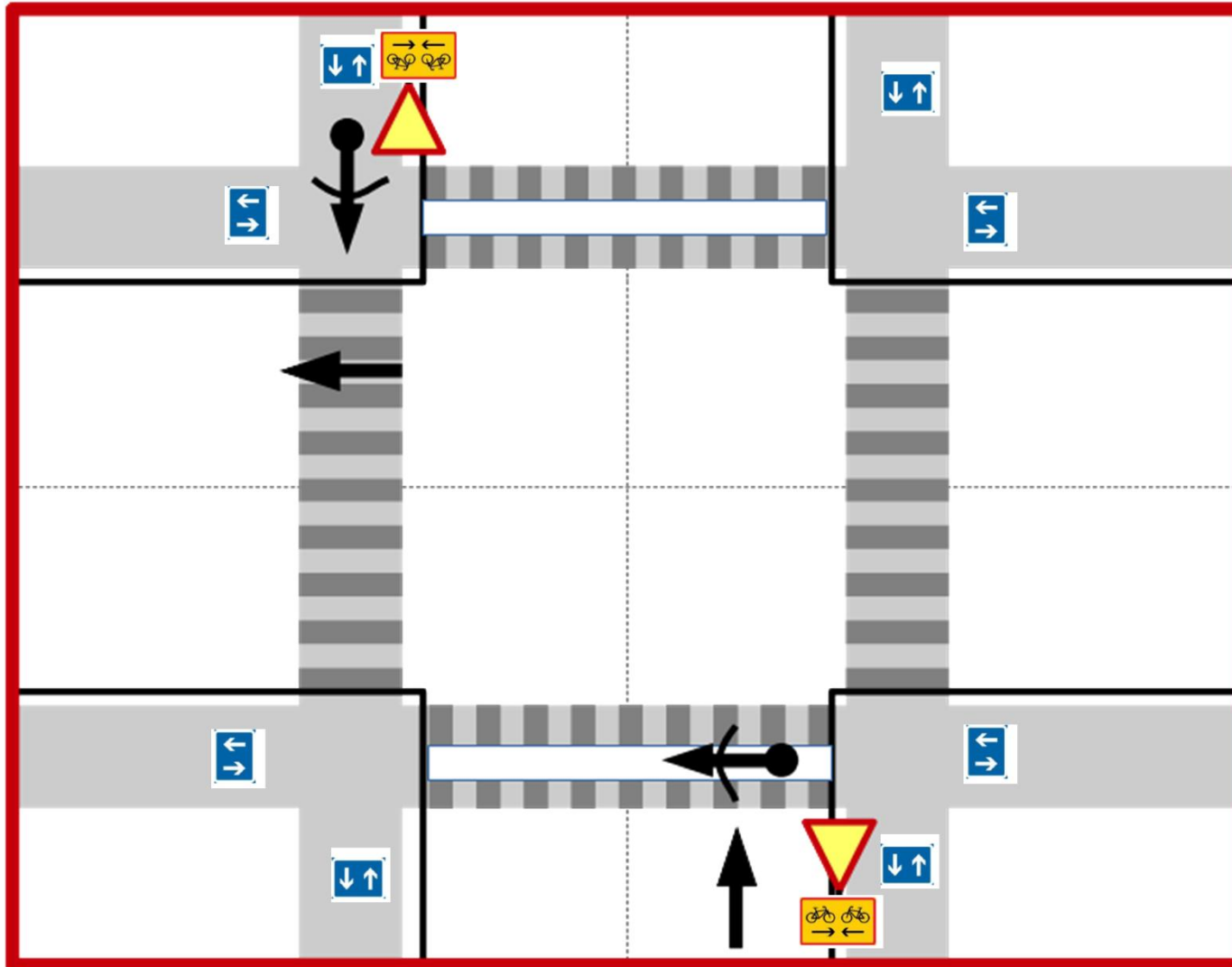
## **7 § Avustamisvelvollisuus**

**Tienkäyttäjän on jäätävä liikenneonnettomuuspaikalle ja kykynsä mukaan avustettava loukkaantuneita sekä muutoinkin osallistuttava niihin toimenpiteisiin, joihin onnettomuus antaa aihetta.**

[Vrt. TLL-81 57 § Yleinen auttamisvelvollisuus; 58 § Onnettomuuteen osallisen auttamisvelvollisuus)



# Pyöräteiden ajoratamerkintöjen merkitsemistapa muuttuu



Nykyisin pyörätien jatke merkitään aina.

Nykyisin varoitus kaksisuuntaisesta pyörätiestä voidaan merkitä.

Jatkossa pyörätien jatke merkitään ajoratamerkinnällä vain, jos väistämisvelvollisuus ajorataa ylittäviä kohtaan on osoitettu liikennemerkillä B5 ("kärkikolmio"), B6 ("STOP") tai B7 ("uusi pyöräsuojatie"). Pyörätien jatke merkitään myös liikennevalo-ohjatussa ajoradan ylityskohdassa.

Kaksisuuntaisen pyörätiet merkitään aina lisäkivillä.

# Pyöräilijöille mahdollistetaan kaksisuuntainen liikenne yksisuuntaisella kadulla, jos se lisäkilvillä sallitaan

- ✔ Yksisuuntaista katua saisi ajaa vastasuuntaan, jos se liikennemerkillä sallitaan. (Mahdollista nykyisinkin, mutta erittäin harvinaista – käytössä esim. Tampereella.)



E14.2: Merkillä osoitetaan tie, jolla on yksisuuntainen ajoneuvoliikenne. Tiellä voidaan sallia kaksisuuntainen polkupyöräliikenne lisäkilvellä H12.10 varustettuna tekstillä ”Ei koske”. Merkki E14.2 sijoitetaan tien suuntaisesti.



Merkin sivuuttaminen ajoneuvolla ja raitiovaunulla on kielletty. Merkin sivuuttaminen polkupyörällä voidaan sallia lisäkilvellä H12.10 varustettuna tekstillä ”Ei koske”.

Merkki voidaan sijoittaa myös yksinomaan tien tai sen osan sulkevaan laitteeseen.



H12.10 Polkupyörä



# Uusi katutyyppe: pyöräkatu

- ✔ Tienpitäjälle mahdollisuus merkitä liikennemerkillä pyöräkatuja, joissa moottoriliikenne sallittu pyöräilyn ehdoilla. Kyseessä olisi katu, jossa olisi ajorata ja jalkakäytävä. Pyöräkadulla voisi ajaa autolla, mutta pyöräilijöille annettaisiin etuoikeus tien käyttöön.



E28

Merkkien E28 ja E29 rajoittamalla alueella on noudatettava pyöräkadulla voimassa olevia liikennesääntöjä. Merkki sijoitetaan ajoradan oikealle puolelle.



E29

## 45 § *Liikennemerkillä osoitetulla pyöräkadulla ajaminen, pysäyttäminen ja pysäköinti*

Ajettaessa ajoneuvolla liikennemerkillä osoitetulla pyöräkadulla on polkupyöräilijälle annettava esteetön kulku. Ajonopeus on sovitettava pyöräilyn mukaiseksi.

Ajoneuvolla pysäköinti pyöräkadulla on sallittu vain merkityllä pysäköintipaikalla. Liikkumisesteisen pysäköintitunnuksella varustetun ajoneuvon saa pysäköidä pyöräkadun ajoradalla muuallekin, jos siitä ei aiheudu kohtuutonta haittaa.

Polkupyörän ja mopon saa pysäköidä pyöräkadulla myös jalkakäytävälle, jos se ei haittaa kohtuuttomasti jalkakäytävällä kulkemista.

# Uusi liikennemerkki: uusi etuajo-oikeus- ja väistämismerkki



## **B7 Väistämisvelvollisuus pyöräilijän tienylityspaikassa:**

Merkillä osoitetaan, että ajoneuvolla ja raitiovaunulla on väistettävä ajorataa pyörätien jatkeella ylittävää polkupyöräilijää. Merkillä voidaan osoittaa vain rakenteellisesti korotettu pyörätien jatke. Merkki voidaan sijoittaa ajoradan oikealle puolelle, yläpuolelle, ajoradalla olevalle korokkeelle tai ajoradan vasemmalle puolelle.

✔ Pyöräilijä saa olla käyttämättä vain vasemmalla puolella olevaa pyörätietä ja ajaa sen sijaan ajoradalla (merkki D5). Nykyisessä asetuksessa tämä sallittu vain ”lyhyellä matkalla” (vrt. TLA 18 §).



## **D5 Pyörätie**

Merkillä osoitetaan pyörätie, jota polkupyöräilijän on käytettävä ajaessaan asianomaiseen suuntaan. Mopolla ajo pyörätiellä on sallittu, jos se osoitetaan tekstillisellä lisäkilvellä ”Sallittu mopoille”. Kaksisuuntainen pyörätie osoitetaan lisäkilvellä H23.2 tai H9.1. Jos kaksisuuntainen pyörätie on vain tien vasemmalla puolella ja ajoradan oikealla puolella olevan pientareen tai ajoradan oikean reunan käyttö on kulkureitin tai muun vastaavan syyn vuoksi turvallisempaa, polkupyöräilijä saa käyttää piennarta tai ajoradan oikeaa reunaa. Pyörätiellä ajettaessa on noudatettava, mitä tässä laissa säädetään ajoradalla ajamisesta.

# Pyöräilijöitä koskevia muita muutoksia

- ✔ Ilmaistaan selvästi, että polkupyörällä (ja muullakin ajoneuvolla) saa ylittää ajoradan myös suojatien kohdalla mutta varoen jalankulkijaa [18 §]. Sillä 'laillistetaan' esim. ns. rännikaduilta tai kävelykaduilta suojatien kohdalle pakotetut kadun ylitykset. Sillä myös kumotaan hyvin yleinen käsitys siitä, että "suojatietä pitkin ei saa pyöräillä" – vrt esim. [KKO:1996:125](#).
- ✔ Autoilijalla on edelleen varovaisuusvelvollisuus pyöräilijää ja jalankulkijaa kohtaan, mutta nyt täsmennetään, että myös pyöräilijällä on varovaisuusvelvollisuus jalankulkijaa kohtaan. [29 §]
- ✔ Pyöräilijän pitää käyttää myös takavaloa pimeällä. [49 §]
- ✔ Pyöräilijän on yleensä käytettävä suojakypärää [92 §], kuten ennenkin. (huom. "YLEENSÄ")



# Pyöräilijöitä koskevia muita muutoksia - kyyditseminen

## *147 § Henkilökuljetus polkupyörällä ja kevyellä sähköajoneuvolla*

Polkupyörällä ja kevyellä sähköajoneuvolla ei saa kuljettaa useampia henkilöitä kuin mille se on rakennettu. Matkustajan kuljettaminen on sallittu vain, jos polkupyörässä tai kevyessä sähköajoneuvossa on matkustajalle sopiva istuin. Kuljetettaessa matkustajaa polkupyörällä tulee polkupyörässä olla kaksi erillistä jarrulaitetta

# Jalankulkijan paikka ja heijastin

## 13 § *Jalankulkijan paikka tiellä ja heijastimen käyttäminen*

Jalankulkijan on käytettävä jalkakäytävää tai piennarta. Hän ei saa tarpeettomasti estää eikä haitata muuta liikennettä.

Jos jalkakäytävää tai piennarta ei ole tai jos sillä kulkeminen ei käy haitatta päinsä, jalankulkijan on käytettävä pyörätien tai ajoradan reunaa.

Ajoradalla jalankulkijan on käytettävä sen vasenta reunaa, jollei oikean reunan käyttäminen ole kulkureitin tai muun syyn vuoksi turvallisempaa. Polkupyörää tai mopoa taluttava saa kuitenkin käyttää ajoradan oikeaa reunaa.

Jalankulkijan on pimeällä liikkeessaan yleensä käytettävä heijastinta.



✔ Vrt. TLL 81 – 40 § 3 mom: ”Pyörätiellä jalankulkijan on yleensä käytettävä sen reunaa.”

HE 180/2017, yksityiskohtaiset perustelut:

Pykälän 2 momentin mukaan jalankulkijan olisi käytettävä pyörätietä tai ajoradan reunaa, jos jalkakäytävää tai piennarta ei olisi tai milloin sillä kulkeminen ei kävisi haitatta päinsä. Suomessa on paljon yhdistettyä jalkakäytävää ja pyörätietä. Velvollisuudella käyttää pyörätien reunaa ei edelleenkään estettäisi sitä, että esimerkiksi pariskunta voisi kävellä käsi kädessä pyörätiellä. Reunassa on mahdollista kävellä rinnakkain. Jos väylällä on paljon jalankulkua, suunnittelun ja rakentamisen pääsääntö on, että väylät pitää erotella toisistaan.

## 70 § Liikenteenohjauslaitteet

- ✔ Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarpeelliset säännökset liikenteenohjauslaitteiden käytöstä.
- ✔ Liikenteen turvallisuusvirasto voi kokeilutarkoituksessa vahvistaa käytettäväksi tässä laissa säädetyistä liikenteenohjauslaitteesta poikkeavan liikenteenohjauslaitteen, ei kuitenkaan velvoittavaa tai määräävää liikenteenohjauslaitetta.
- ✔ Liikenteen turvallisuusvirasto voi kokeilutarkoituksessa myöntää luvan poiketa liikenteenohjauslaitteen käyttämisestä annetuista säännöksistä.
- ✔ Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä liikenteenohjauslaitteiden väreistä, rakenteesta ja mitoituksesta.
- ✔ Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa määräyksiä raitiovaunuliikenteelle tarkoitetuista muista kuin tässä laissa säädetyistä raitiovaunuliikenteen ohjauslaitteista.

# 71 § Liikenteenohjauslaitteen asettaminen (vrt tll81-51§)

- ✔ Liikenteenohjauslaitteen asettaa:
  - 1) maantielle tienpitäjä;
  - 2) kadulle ja muulle kunnan hallinnoimalle tielle kunta;
  - 3) muulle kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetulle tielle tienpitäjä saatuaan siihen kunnan suostumuksen;
  - 4) tilapäistä käyttöä varten myös poliisimies, rajavartiomies, tullimies tai pelastusviranomainen.
- ✔ Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua suostumusta ei tarvita tien kunnan taikka tiellä tai sen vieressä tehtävän työn vuoksi tarpeellisten ja tilapäisten liikenteenohjauslaitteiden asettamiseen.
- ✔ Kunta saa periä maksun 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun suostumuksen käsittelystä aiheutuneista kustannuksista.
- ✔ Edellä 1 momentin 1—3 kohdissa tarkoitetun **liikenteenohjauslaitteen asettamisesta on toimitettava tieto Liikennevirastolle.** Liikennevirasto voi antaa tarkempia määräyksiä toimitettavan tiedon sisällöstä ja välittämistavasta.
- ✔ Poliisi tai tienpitäjä saa poistaa tämän lain vastaisesti asetetun liikenteenohjauslaitteen.

## 72 § Poikkeukset liikenteenohjauslaitetta asetettaessa

- ✔ Edellä 71 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainittu tienpitäjä asettaa väistämisvelvollisuutta osoittavan liikennemerkin tien ja maantien liittymäkohtaan ja pykälän 1 momentin 2 kohdassa mainittu kunta kadun ja 71 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun alueen liittymäkohtaan.
- ✔ Kunta asettaa taajamaa osoittavan liikennemerkin. Liikennemerkin pystyttää maantielle maantienpitäjä, muulle tielle kunta.
- ✔ Vaarallisten aineiden kuljetusrajoitusta osoittavan liikennemerkin asettaa Liikenteen turvallisuusvirasto. Liikennemerkin pystyttää maantielle maantienpitäjä, muulle tielle kunta.
- ✔ Rautatien tasoristeyksen kohdalla olevien liikenteenohjauslaitteiden asettamisesta, kunnossapidosta ja kustannusvastuusta säädetään ratalain (110/2007) 89 §:ssä.
- ✔ Tienpitäjä voi päättää, että hakija saa pystyttää kustannuksellaan tämän lain liitteessä 3.7 tarkoitetun opastusmerkin.



# Kiitos

Tässä esityksessä tieliikennelain kokonaisuudistuksesta seuraavia asioita:

- Voimaantulo 1.6.2020 ja siirtymäsäännökset
- Tieliikenteen periaatteet
- Pyöräilyä ja jalankulkua koskevia muutoksia
- Liikenteen ohjauslaitteen asettamiseen liittyviä säädöksiä

## Laki 729/2018